

sobota, 27.12.2025

Oktawa Bożego Narodzenia - dziś trzeci dzień, poświęcony św. Janowi Apostołowi

Kościół obchodzi dziś trzeci dzień oktawy Bożego Narodzenia. W liturgii obchody Bożego Narodzenia trwają osiem dni. Oktawa (łac. octavus - ósmy) jest to czas w liturgii obejmujący ważną uroczystość i siedem dni po niej następujących. Ma ona swoją wielowiekową tradycję. 27 grudnia, trzeci dzień oktawy, poświęcony jest św. Janowi Apostołowi.

Najwcześniej w III w. powstała oktawa Zmartwychwstania Pańskiego, w czasie której odbywały się nabożeństwa i katechezy dla nowo ochrzczonych dorosłych. Po przyjęciu chrztu w Noc Paschalną konieczne było wtajemniczenie (tzw. mistagogia) w pełniejsze rozumienie tajemnicy zbawienia (co działo się w oktawie). W VII wieku ukształtowała się oktawa Bożego Narodzenia, później Bożego Ciała i Najświętszego Serca Pana Jezusa.

W obrządku rzymskim odnowionym na polecenie Soboru Watykańskiego II zachowane zostały tylko dwie formalne oktawy: Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia.

Drugi dzień oktawy Bożego Narodzenia, 26 grudnia, poświęcony jest św. Szczepanowi, diakonowi i pierwszemu męczennikowi. Kult liturgiczny św. Szczepana znany jest od IV wieku. W państwie Karolingów, a następnie w innych krajach zachodnich i północnych św. Szczepan stał się patronem koni, dlatego 26 grudnia święcono owies. W niektórych parafiach zwyczaj ten nadal jest pielęgnowany.

Trzeci dzień oktawy, 27 grudnia, poświęcony jest św. Janowi Apostołowi. Jego kult liturgiczny istniał już od IV w. W dniu św. Jana święci się wino i podaje się wiernym do picia: Bibe amorem s. Joannis. To bardzo stara tradycja Kościoła, sięgająca czasów średniowiecza. Związana jest z pewną legendą, według której św. Jan miał pobłogosławić kielich zatrutego wina. Wersje tego przekazu są różne. Jedna mówi, że to cesarz Domicjan, który wezwał apostoła do Rzymu, by tam go zgładzić, podał mu kielich zatrutego wina. Św. Jan pobłogosławił go, a kielich się rozpadł.

Dziś ta tradycja ma inną wymowę. Głównym przesłaniem Ewangelii według św. Jana jest miłość. Dlatego, gdy podaje się owo wino, mówi się „pij miłość św. Jana”. Bo wino – sięgając do biblijnych korzeni – oznacza szczęście, radość, ale również cierpienie i miłość. Czerwony, a taki był najczęstszy jego kolor, to barwa miłości.

Czwarty dzień oktawy, 28 grudnia, to święto Młodzianków, wprowadzone do liturgii w V wieku. Młodziankowie to dzieci z Betlejem i okolicy, które niewinnie musiały oddać życie dla Chrystusa. Historia tego wydarzenia stała się treścią obchodu liturgicznego.

Dni następne, czyli 29, 30 i 31 grudnia, zgodnie z prawami oktawy są dalszym ciągiem obchodów Bożego Narodzenia. W tym czasie przypadają dwa wspomnienia dowolne - św. Tomasza Becketa, biskupa i męczennika (29 grudnia) i św. Sylwestra I, papieża (31 grudnia).

Z kolei Święto Świętej Rodziny, które Kościół katolicki co roku obchodzi w pierwszą niedzielę po Bożym Narodzeniu, w tegorocznej oktawie Bożego Narodzenia wypada 29 grudnia.

Kult Najświętszej Rodziny szerzył się w XVII w. jako spontaniczna reakcja na demoralizujące skutki wojny trzydziestoletniej (1618-1648), które w szczególny sposób dotknęły rodzin. Kult Najświętszej Rodziny zwracał wtedy uwagę na wzór życia rodzinnego.

Święto to zaczęto obchodzić systematycznie w różnych krajach począwszy od XVIII w., a zatwierdził je papież Leon XIII. Decyzją Benedykta XV zaczęto je obchodzić w całym Kościele. Na stałe do liturgii wprowadzono je za pontyfikatu Leona XIII, który na prośbę kard. Bausa, arcybiskupa Florencji, 20 listopada 1890 wydał dekret aprobujący "kult czci zwrócony ku Rodzinie Świętej". Teksty liturgiczne na święto Najświętszej Rodziny ułożył Leon XIII. Jego dziełem też są przepiękne hymny kościelne, przeznaczone na ten dzień. Czytania tak są dobrane, by wyakcentować biblijne sceny, w których występuje rodzina. Teksty Pisma świętego podkreślają równocześnie obowiązki członków rodziny. W Niedzielę św. Rodziny Episkopat Polski ogłasza tradycyjnie list pasterski skoncentrowany wokół problematyki rodzinnej.

Ostatni dzień oktawy Bożego Narodzenia wypada 1 stycznia - uroczystość Maryi Bożej Rodzicielki. Jest to także Światowy Dzień Pokoju, z okazji którego Ojciec Święty ogłasza swe orędzie pokojowe, kierowane do wszystkich ludzi dobrej woli.

Źródło:

<https://www.niedziela.pl/artikul/62889/Oktawa-Bozego-Narodzenia---dzis->

[trzeci?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelPamietajDesktop&utm_campaign=PanelPamietajDesktop](https://www.niedziela.pl/artikul/62889/Oktawa-Bozego-Narodzenia---dzis-trzeci?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelPamietajDesktop&utm_campaign=PanelPamietajDesktop)